

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Marja Huupponen	Suomi.fi	02.06.2025 13:22:33 UTC+03:00
Keijo Korelin	Suomi.fi	02.06.2025 13:34:09 UTC+03:00
Heidi Aholainen	Suomi.fi	03.06.2025 09:53:18 UTC+03:00
Hilkka Hytönen	Suomi.fi	03.06.2025 16:38:27 UTC+03:00
Kari Otranen	Suomi.fi	04.06.2025 14:14:15 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (17 sivua)

Joroisten kunta

Tarkastuslautakunta

Arviointikertomus vuodelta 2024

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	2
Arviointikertomus vuodelta 2024	3
Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivalta.....	3
Sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden valvonta.....	4
Tilintarkastuksen järjestäminen	4
YLEISTÄ	5
Tavoitteiden toteutumisen arviointi	6
Talouden ja toiminnan tavoitteet.....	7
TOIMIALAT	8
Tekninen toimiala	8
Kuntatekniikka.....	8
Kiinteistö- ja ruokapalvelut.....	9
Vesihuoltolaitos	10
Sivistystoimi	11
Varhaiskasvatus	12
Perusopetus.....	12
Lukio	13
Hyvinvointi.....	13
Kirjasto.....	14
Vapaa sivistystyö	14
Kunnan talous.....	15
PUHEENJOHTAJAN PALSTA	16

JOROISTEN KUNTA

Arviointikertomus vuodelta 2024

Kunnanvaltuuston toimikaudeksi 2021–2024 valitsemina tarkastuslautakunnan jäsenenä ja varajäsenenä ovat toimineet vuonna 2024 seuraavat henkilöt:

Tarkastuslautakunta:

Jäsenet	Varajäsenet
Marja Huupponen, pj	Salme Viljakainen
Hilkka Hytönen, vpj	Hilkka Ullah
Heidi Aholainen	Jani Onikki
Keijo Korelin	Eero Holopainen
Kari Otranen	Päivi Immonen

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivalta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan suorittaman arvioinnin tulokset raportoidaan kunnanvaltuustolle osoitetussa arviointikertomuksessa sekä mahdollisissa väliraporteissa. Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalain 121 §:ssä ja kunnan hallintosäännössä.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävät:

1. Arvio, ovatko valtuuston asettavat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksen mukaisella tavalla.
2. Arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista ja taloussuunnitelman riittävyyttä
3. Huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteen sovittamisesta
4. Valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisesta ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.
5. Valmistelee kunnanhallitukselle esityksen tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi.

Hallintosäännön 68 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on lisäksi:

- 1) seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,

- 2) huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa,
- 3) tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 19.11.2023 § 28 hyväksynyt toimikautensa 2021–2025 arviointisuunnitelman ja työohjelman vuodelle 2024. Lautakunta on kokoontunut vuoden 2024 aikana nykyisellä kokoonpanolla 6 kertaa. Lautakunnan kokouksissa ovat käyneet kuultavana kunnanjohtaja Jaakko Kuronen, talouspäälikkö Miia Tarvus, talous- ja hallintojohtaja Vesa Ellonen, hallintopäälikkö Virva Leväinen, sivistysjohtaja Mika Huovinen, varhaiskasvatuspäälikkö Kirsi Toroi, vastuullinen tilintarkastaja Taina Törrönen ja järjestelmäasiantuntija Rasmus Pietiläinen. Kuultavat ovat kertoneet toiminnastaan ajankohtaiset asiat tarkastuslautakunnan arviointityön suorittamiseksi.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2024 painopistealueena on ollut kunnanhallitus, tekninen toimi, koko kunta ja konserni. Lisäksi lautakunta on perehtynyt kunnan ja kuntakonsernin toiminnan arviointiin. Tarkastuslautakunta on perehtynyt arviointityönsä suorittamiseksi vuoden 2024 tilinpäätökseen, toimintakertomukseen ja talousarvioon. Lautakunta on perehtynyt toimielinten pöytäkirjoihin ja tehnyt muita havaintoja kunnan toimintaan ja talouteen liittyen. Tilintarkastaja on raportoinut tilintarkastuksen edistymisestä sopimuksen mukaisesti.

Sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden valvonta

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset kunnanvaltuustolle tiedoksi vuosittain. Tarkastuslautakunta on vuoden 2024 aikana käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 13.2.2024 § 6, 2.4.2024 § 12, 20.8.2024 § 24, 3.10.2024 § 31 ja 19.11.2024 §37.

Tilintarkastuksen järjestäminen

Tarkastuslautakunta on kilpailuttanut lakisääteisen tilintarkastuksen ja kokouksen 20.8.2024 §3 päätöksessään esittänyt valtuustolle, että tilikausien 2024–2028 Joroisten kunnan hallinnon ja talouden tilintarkastusyhteisöksi valitaan BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, HT, KTM Taina Törrönen. BDO Audiatorin tarjous oli ainoa määräaikaan mennessä saatu tarjous. Sopimuksessa on yksi optiovuosi. Kunnanvaltuusto hyväksyi tarkastuslautakunnan esityksen kokouksessaan 2.9.2024 §30.

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä. Tilintarkastaja on antanut työohjelman tiedoksi tarkastuslautakunnalle 19.11.2024 § 36. Lisäksi tilintarkastaja on antanut sopimuksen mukaisesti väliraportin tarkastuksen etenemisestä tarkastuslautakunnan kokouksessa 13.2.2024 § 5.

YLEISTÄ

Vuosi 2024 oli maailmantaloudessa epävakaa aikaa Venäjän hyökkäyssodan jatkuessa Ukrainassa, Lähi-Idän konfliktin jatkuessa ja Yhdysvaltojen presidentinvaalien jälkeen muuttuneen poliittisen ilmapiirin vuoksi. Suomessa taloushuolia ovat aiheuttaneet talouden hidas elpyminen, työttömyysasteen nousu ja syvästi alijäämäinen julkinen talous. Hallitus on pyrkinyt reagoimaan alijäämän sopeutustoimilla; nostamalla arvonnäisäveron 25,5 %:iin ja laaja-alisilla leikkauksilla mm. kuntien valtionosuuksiin ja useisiin sosiaalietuuksiin.

Joroisten kunnalle vuosi 2024 oli kohtuullisen hyvä. Kunnan talous oli edellisen vuoden tasolla olleen 270 138 € ylijäämäinen, vaikka uuden Urheilutalon investointiin tehtiin merkittävä investointivaraus (1 000 000 €). Kunnan positiiviseen tulokseen vaikuttivat hyvä verokertymä, kohtuulliset valtionosuudet ja kasvaneet toimintatuotot mm. ennakoitua suuremmat puun myyntituotot. Kunnan väkiluku väheni 37 hengellä. Joroisten kunnan kuntastrategian yhdeksi kärkitoimenpiteeksi on nostettu uusiutuvan energian kehittämisen ja jatkojalostamisen. Eriasteisia aurinkovoimalahankkeita on kunnassa vireillä useita ja ensimmäisen teollisen mittakaavan aurinkovoimalan rakentuminen alkoi vuoden 2025 alussa.

Kunnan taloudellinen asema parani tilikauden ylijäämäisen tuloksen myötä. Kunnan ja kuntakonsernin tulos on vähintään kohtuullinen; kunta 0,270 milj. euroa ja kuntakonserni 1,45 milj. euroa. Kunnan taloudellinen asema on vahvistunut, mutta tulevaisuudessa riittää edelleen haasteita. Talouden tasapainotusohjelma II päättyi vuoteen 2024 ja jatkossa taloutta tasapainotetaan talousarviomenettelyyn pohjautuvalla jatkuvalla sopeuttamisella, ilman varsinaisia tasapainotusohjelmia.

Tarkastuslautakunta korostaa, että positiivisesta tuloksesta huolimatta kunnan talouteen kohdistuu tulevaisuudessa monia riskejä: talouskasvu on Suomessa hidasta, maailmantalous hyvin epävakaa, TE-uudistuksen taloudelliset vaikutukset, Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujen ja vuokrattavien tilojen karsiminen, valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset, taseen arvojen tulevat alaskirjaukset ja merkittävät investointipäätökset. Talouden tasapainosta on kannettava huolta itsenäisen kunnan säilyttämiseksi ja elinvoiman ylläpitämiseksi.

Taseen tunnusluvuissa olisi kiinnitettävä huomiota etenkin muutamaan tärkeään tunnuslukuun (suluissa edellisvuoden luvut): kunnan vuoden 2024 omavaraisuusaste oli 55,68 (53,15) % ja koko kuntakonsernin 42,4 (39,2) %, joka on tyydyttävä ja merkitsee kohtuullisen suurta velkarasitetta. Pääsääntönä voidaan pitää, että 50 % tai sitä alhaisempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Lainat asukasta kohden oli 3 640 (3 735) euroa ja kuntakonsernin 4 753 (4 862) euroa. Kuntastrategiassa on tavoitteeksi asetettu, ettei lainaa olisi yli 3000 euroa/asukas. Positiivista on, että tilikauden aikana kunnan omavaraisuusastetta on saatu nostettua ja lainan määrää asukasta kohden on vähennettyä.

Joroisten kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Suhteellinen velkaantuneisuus on 108,6 % (115,4) ja luku on edelleen suhteellisen korkea. Mitä pienempi arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla olisi selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Luvun ylittäessä 100 % tarkoittaa sitä, että vaikka kaikki kunnan tulot käytettäisiin lainojen maksuun, niin niitä ei pystyittäisi kokonaan maksamaan.

Kunnan asukasmäärä oli 4 553 (4 591), eli laskua oli 37 asukasta edellisvuodesta. Kunnan asukasluvun ennakoitaan tulevaisuudessa edelleen vähenevän. Kunnan tulee ottaa huomioon palvelurakenteen ja

toiminnan suunnittelussa kunnan asukasmäärän kehitys. Hyvin suunniteltua sopeutusta ja resursointia tarvitaan tulevaisuudessa toimialoittain, jotta palvelut pystytään tuottamana kustannustehokkaasti.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Kuntalain 7. luvun 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Strategiassa tulee määritellä toteutumisen arviointi ja seuranta. Joroisten kuntastrategia vuosille 2022-2030 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 3.10.2022 § 38. Kuntastrategian mukaan:

- Joroinen tunnetaan houkuttelevasta ja turvallisesta ympäristöstään asua ja yrittää
- Kunnassa toimitaan yhteistyössä kehittyen, kestävä talous huomioiden
- Kuntalaisten palveluiden laadusta ei tingitä
- Hyvinvointia saamme luonnosta, liikunnasta ja kulttuurista
- Vahvistetaan Keski-Savon kuntien elinvoimaa lisäämällä itsenäisten kuntien yhteistyötä

Kuntalain 13. luvun 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kuntastrategiassa on määritelty seuraavat kunnan ja kuntakonsernin taloudelliset tavoitteet

1. Kuntatalouden hoidon vähimmäistavoitteena on, että kumulatiivista alijäämää ei kerry
2. Konsernin tasolla tarkasteltuna alijäämän tulee olla selkeästi alle 500 €/asukas
3. Kunnan sekä konsernin lainamäärän kehitystä tulee arvioida osana talousarvion laadintaa siten, että kunnan maksuvalmius sekä kyky vastata palveluvelvoitteista ei vaarannu

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTI KUNTASTRATEGIAN TOTEUTTAMISESTA
Kuntastrategia on kokonaisuutena selkeä ja asetetut tavoitteet tukevat kuntastrategian mukaista toimintaa. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa on otettu riittävällä tavalla huomioon kuntalain 13. luvun 110 §:n vaatimukset. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tavoitteet asetetaan jatkossakin siten, että tavoitteet tukevat strategian mukaista toimintaa. Kuntastrategiassa määritettyjen tavoitteiden toteuma 1. Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä kehityksenä, että kuntatalouden hoidon vähimmäistavoite on toteutunut. Tilinpäätöksen 31.12.2024 mukaan edellisten tilikausien ylijäämä on 8.524.000 euroa ja tilikauden ylijäämä 270.138 euroa. 2. Tilinpäätöksen 31.12.2024 konsernitaseen mukaan kertynyt ylijäämä on 4.021.000 euroa ja tilikauden ylijäämä 1.406.863 euroa. Kertynyt ylijäämä on 883 euroa / asukas (531 euroa / asukas). Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tavoite on toteutunut hyvin. 3. Kunnan lainakanta on tilinpäätöksessä 31.12.2024 noin 16,57 milj. euroa (17,15 milj. euroa). Kuntakonsernin lainamäärä on 21,64 milj. euroa (22,32 milj. euroa). Lainamäärä on kokonaisuutena pienentynyt kunnassa ja kuntakonsernissa. Tarkastuslautakunta pitää positiivisena, että lainakanta on pienentynyt, mutta korostaa, että kunnan lainat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia ja alttiita korkojen muutoksille. Korkojen noustessa myös kunnan korkokulut kasvavat.

Tarkastuslautakunta suosittelee

- *Tavoitteet määritellään jatkossakin siten, että ne ovat mitattavissa ja tähtäävät toimintojen kehittämiseen palvelun laadun tai kustannustehokkuuden kautta*
- *Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kuntastrategian mukaista tasapainoista kuntatalouden kehittämistä jatketaan tavoitteellisesti ja varaudutaan tulevaisuuden haasteisiin välttämällä lainanottoa.*

Talouden ja toiminnan tavoitteet

Kuntalain 7. luvun 37 §:n mukaan kunnan toiminnalle ja taloudelle asetettavista tavoitteista päättää kunnanvaltuusto. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset vuositavoitteet.

Vuoden 2024 talousarviokirjassa on esitetty sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet. Valtuusto on asettanut vuodelle 2024 seuraavat strategiset tavoitteet. Alla on arvioitu tarkastuslautakunnan näkökulmasta tavoitteiden toteumaa ja kuinka hyvin asetetut tavoitteet palvelevat kuntastrategian toteutumista.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Valtuuston tavoitteet vuodelle 2024 ja taloussuunnittelun tavoiteasetanta	
Joroisten kunnan tavoitteena on ylijäämäinen ja kestävä talous, jolla pyritään kehittämään elinvoimainen toimintaympäristö elinkeinoelämälle. Talouden tasapainotilan ylläpitämiseksi tehtävät toimenpiteet hyväksytään vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä osana talousarviota.	Tilinpäätöksen mukaan tavoite on tilikaudella toteutunut, sillä kunta teki ylijäämäisen tuloksen, onnistui pienentämään velan määrää ja nostamaan omavaraisuusastetta. Tarkastuslautakunta suosittelee aktiivisia toimia talouden tasapainotilan säilyttämiseksi myös tulevaisuudessa ja kiinnittämään huomiota suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun parantamiseen.
Kunta järjestää toimivat peruspalvelut kustannustehokkaasti itse tai yhteistyössä lähikuntien ja sidosryhmien kanssa	Kunta teki tilinpäätöksen mukaan ylijäämäisen tuloksen, joten siinä mielessä kustannustehokkuus on toteutunut, vaikkakin sivistystoimi teki talousarvioon peilaten -155 024 € alijäämäisen tuloksen.
Kunnassa on houkuttelevat vapaa-ajan mahdollisuudet kunnan, sekä kolmannen sektorin ylläpitäminä ja järjestäminä	Joroisten vapaa-ajan mahdollisuuksia voidaan kunnan kokoon suhteutettuina pitää varsin monipuolisina.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Joroisten kunnassa toteutettu talouden tasapainottamisohjelma II (2021-2024) onnistui varsin hyvin. Tuleville vuosille ei ole suunniteltu talouden tasapainottamisohjelmia, mutta siitä huolimatta kunnan taloutta olisi hoidettava hyvin harkiten, sillä kunnan tulee varautua TE-uudistuksen mahdollisiin haasteisiin, valtionosuuksien leikkauksiin, uuden Urheilutalon ja koulurakennusten korjauskustannuksiin, sekä mahdollisiin alaskirjauksiin. Viime vuosien ylijäämäiset tulokset ovat kuitenkin luoneet kunnan taseelle kumulatiivista ylijäämää, mikä antaa mahdollisuuden ja aikaa kehittää kunnan toimintoja kustannustehokkaasti.

TOIMIALAT

Tekninen toimiala

Tekninen toimiala vastaa kunnan teknisen sektorin palvelujen tuottamisesta. Palveluihin sisältyvät toimialan hallinto, yhdyskuntasuunnittelu, kuntatekniikka, kiinteistöpalvelut ml. puhtaus- ja ruokahuolto sekä talonmies- ja korjauspalvelut, maa- ja metsätilat, haja-asutusalueen vesihuolto, vesihuoltolaitos sekä ympäristötoimi. Lautakunta tuottaa palveluita kunnan omana työnään ja ostopalveluina. Teknisen toimialan yleinen tavoite on taata kuntalaisille toimiva infrastruktuuri ja laadukkaat teknisen alan palvelut kustannustehokkaasti.

Alla on esitetty teknisen toimialan mukaiset toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024, esitetty tilinpäätökseen perustuen tavoitteen toteuma ja arvioitu tavoitteiden toteuma tarkastuslautakunnan näkökulmasta. Tarkastuslautakunta on hyödyntänyt arviointityössään talousarvion ja tilinpäätöksen tietoja, lautakunnan pöytäkirjoja ja kokouksiin kutsuttuja kuultavia.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Tekninen toimiala, kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	
Lentokenttään tukeutuvien toimintojen sijoittumista alueelle edistetään kaavoituksellisin keinoin (Kuntastrategia 4.2.6)	Kaavaluonnos valmistui, mutta maanlunastusneuvottelujen keskeydyttyä kaavoitus ei edennyt luonnosvaiheen kuulemiseen saakka. <i>Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite onnistunut osittain.</i>
Keski-Savon ympäristötoimen ympäristönsuojelun hankkeiden toteuttaminen	Toteutui ympäristötoimen toimintasuunnitelman mukaisesti. <i>Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on olennaisin osin saavutettu.</i>

Tekniselle toimelle talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin ja tarvittavien taustaselvitysten tekeminen aloitettu. Alla on esitetty määrärahataulukko sitovalla tasolla.

00042050 Hallinto ja yhdyskuntasuunnittelu				
Toiminto	TA 2024	TP 2024	Ero	Kommentit
Toimintatuotot		1 158	1 158	Tuotot olivat arvioitua suuremmat.
Toimintakulut	-495 915	-546 306	-50 390	Toimintakulut ylittivät arvioidut kulut.
Toimintakate	-495 915	-545 147	-49 232	Toimintakate heikkeni.

Kuntatekniikka

Palveluyksikköön kuuluvat liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, liikuntapaikat, venepaikat ja jätehuolto. Alla on esitetty toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023, esitetty ja arvioitu tavoitteiden toteumaa tarkastuslautakunnan näkökulmasta.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Tekninen toimiala, kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	
Selkeyttää liikkumista yleisillä alueilla ja liikenneväylillä Kirkonkylän ja Kuvansin taajamassa.	Kaavateiden kuntokartoitus kirkonkylällä ja Kuvansissa valmistui. Tiemerkinnot maalattiin ja liikennemerkkejä lisättiin. <i>Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite saavutettiin.</i>
Ulkoilu- ja liikuntapaikat tuodaan tutuiksi kuntalaisille ja ulkopaikkakuntalaisille	Kotkatharjun internet-sivusto uusittiin. Kävijälaskuri hankittiin ja otettiin käyttöön. <i>Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on osin saavutettu.</i>

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen mukaan keskeisimmät riskit liittyvät raaka-aineiden, koneiden ja laitteiden sekä niiden varaosien toimitusvaikeuksiin. Merkittävin taloudellinen riski aiheutuu hintojen, lähinnä polttoaineiden, noususta. Toiminnalliset riskit eli erilaiset Venäjän hyökkäyssodasta johtuvat toimitusvaikeudet, voisivat pahimmassa skenaariossa keskeyttää esim. liikenneväylien kunnossapidon. Taloudellinen riski voi toteutua inflaation yhä pahetessa. Riskit eivät toteutuneet, mutta kustannukset kasvoivat. Talousarviossa on esitetty sisältäen talousarviomuutoksen.

00042400 Kuntatekniikka				
Toiminto	TA 2024	TP 2024	Ero	Kommentit
Toimintatuotot	267 839	280 128	12 289	Toimintatuottoja kertynyt hieman arvioitua enemmän
Toimintakulut	-781 670	-830 907	-49 237	Toteumaprosentti oli 106,3 %, eli kulut ovat toteutuneet muutettua talousarviota suurempina.
Toimintakate	-513 831	-550 779	-36 948	Toimintakate on arvioitua suuremmasta kulujen kertymästä toteutunut arvioitua heikompana.

Kiinteistö- ja ruokapalvelut

Kiinteistö- ja ruokapalveluihin sisältyvät kaikki kunnan omistamiin kiinteistöihin liittyvät toiminnot kuten siivous- ja puhtauspalvelut, talonmies- ja korjaustyöpalvelut, kiinteistöjen muut kulut sekä ruokahuolto. Alla on esitetty toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024, tavoitteiden toteumaa ja tarkastuslautakunnan arvion.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Tekninen toimiala, kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	
Ruokapalvelun työntekijöiden ravitsemusosaamisen kehittäminen ja tietojen ajantasaistaminen	Toteutui tavoitteen mukaisesti. <i>Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on pääosin toteutunut.</i>
Asiakaspalautetta kerätään jatkuvasti ja asiakastytytyväisyyttä arvioidaan sekä toimintaa kehitetään sen perusteella.	Asiakastytytyväisyyskysely toteutettu ja kyselystä saatuja vastauksia analysoitu. <i>Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite toteutunut osittain.</i> <i>Asiakastytytyväisyyskyselyn palautteesta arvioidusta toiminnan kehittämisen toimenpiteistä ei ole mainintaa.</i>
Energiankäytön vähentäminen kunnan omistamissa kiinteistöissä.	Lukion ilmanvaihtosaneeraus paransi energiatehokkuutta. Päiväkotien ja lentokentän pihavalot vaihdettiin LED-valaisimiksi, ja sisäilmaolosuhteiden seurantaa lisättiin kattamaan koko koulukeskus. <i>Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on osittain toteutunut.</i>

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kiinteistö- ja ruokapalvelujen toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet osittain tai tavoitteen mukainen toiminta on vähintään aloitettu. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kiinteistöt pidetään toiminnallisesti hyvässä kunnossa ja siihen varataan riittävät resurssit. Alla on esitetty määräraha- ja tulotaulukko toimintatuottojen, toimintakulujen ja -katteen osalta sitovalla tasolla. Talousarvio on esitetty sisältäen talousarviomuutoksen.

Kiinteistö ja ruokapalvelut				
Toiminto	TA 2024	TP 2024	Ero	Kommentit
Toimintatuotot	4 431 163	4 715 267	284 104	Toimintatuottoja on kertynyt arvioitua enemmän.
Toimintakulut	-3 251 439	- 3 389 309	-137 870	Toteumaprosentti oli 104,2 %, eli toimintakulut ylitti arvioitun määrän.
Toimintakate	1 179 724	1 328 211	148 487	Toimintakate on toteutunut arvioitua paremmin.

Vesihuoltolaitos

Vesi- ja viemärilaitos vastaa laadukkaan käyttöveden tuottamisesta asiakkailleen sekä huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistamisesta ympäristölupaehtojen mukaisesti. Vesihuoltolaitoksen omaisuuden korjausvelkaa pienennetään suunnitelmallisesti suoritettavilla investoinneilla.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Tekninen toimiala, kunnan strategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	
Vesihuoltolaitoksen ja vesiosuuskuntien yhteistyön syventäminen.	Yksi keskustelu-/varautumistilaisuus pidettiin vuoden aikana. <i>Tarkastuslautakunta katsoo, että tavoitteet ovat osittain toteutuneet.</i>

Vesihuoltolaitoksen tulos jäi 10 296 € alle talousarvion. Tätä selittää etenkin liikevaihdon jääminen alle talousarvion ja poistojen kasvaminen. Liikevaihdon alitus johtui liittymismaksujen kirjaamisesta käyttötalouden sijaan tasetilille ja vedenkulutuksen alenemisesta. Talousarvio on esitetty sisältäen talousarviomuutoksen.

Vesihuoltolaitos				
Toiminto	TA 2024	TP 2024	Ero	Kommentit
Toimintatuotot	730 843	701 010	-29 833	Toimintatuotot jäivät arviota pienemmiksi.
Toimintakulut	-780 172	- 760 635	19 537	Toimintakuluja kertyi arvioitua vähemmän.
Liikeyli-/alijäämä	-49 329	-59 625	-10 296	Alijäämää kertyi arvioitua enemmän.

Alla on esitetty teknisen toimialan talousarvion toteuma yhteensä. Talousarvio sisältää muutetun talousarvion mukaiset luvut. Teknisen toimen talous toteutui käyttötalouden osalta pääosin hyvin. Toimintakate oli ennen poistoja ja arvonalentumisia sekä varausten ja rahastojen muutosta 539 087 €. Entisen kunnanviraston tulevaan purkuun varauduttiin tekemällä kiinteistön tasearvosta ylimääräinen 343 175 € suuruinen tasearvon alaskirjaus ja uuden Urheilutalon rakentamiselle tehtiin 1000 000 € investointivaraus. Näiden jälkeen teknisen toimen tilikauden alijäämäksi muodostui 1 745 963 €.

00042010 Tekninen toimiala yhteensä				
Toiminto	TA 2024	TP 2024	Ero	Kommentit
Toimintatuotot	4 857 094	5 519 915	662 821	Toimintatuottoja on kertynyt arvioitua enemmän.
Toimintakulut	-4 709 023	-4 980 829	-271 806	Kustannustaso on toteutunut arvioitua suurempana
Toimintakate	148 071	539 087	391 016	Toimintakate on toteutunut arvioitua suurempana ylijäämänä.

Sivistystoimi

Yleisiä havaintoja:

Kokonaisuudessaan sivistyksen toimialan kulut ovat ylittäneet talousarvion noin kolmella prosentilla. Sivistystoimen hallinnon kuluja ovat nostaneet palkkakulujen nousu ja ostopalvelujen kasvu. Henkilöstömenot kasvoivat myös varhaiskasvatuksessa, jossa myös toiminnan tuotot nousivat odotettua suuremmiksi, syynä etenkin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tuottojen kasvu kuntien välisen yhteistyön takia sekä odotettua suuremmat avustukset. Voidaan katsoa, että kaiken kaikkiaan on pysytty hyvin talousarviossa.

Varhaiskasvatuksen ja koulutyön alueilla on vaikeuksia saada päteviä sijaisia sairaslomien tai muiden järjestelyn vaatimissa tilanteissa. Varhaiskasvatuksessa tehostetun ja erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet, lisäksi varhaiskasvatuksen tarve on kasvanut. Maailmanpoliittinen tilanne on vaikuttanut ja voi edelleen vaikuttaa siihen, että lapsien määrä joko varhaiskasvatuksen piirissä tai kouluissa yllättäen kasvaa.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että riittävät henkilöstöresurssit ovat jatkossakin saatavilla varhaiskasvatuksen sekä koulutuksen toiminnan ja laadun varmistamiseksi. Kaikki hankkeet joissa pyritään parantamaan lasten, vanhempien ja erityisesti varhaiskasvatuksen vuorovaikutusta yhä vaativampien kasvatustilanteiden osalta, ovat ratkaisevan tärkeitä myös lasten myöhempää kehitystä silmälläpitäen. Varhaiskasvatusta tulee edelleen kehittää nykyajan vaatimusten mukaan, samalla keskeytymättä ja aidosti huomioimalla henkilöstön työhyvinvointi säännöllisellä vuoropuhelulla. Myös on taattava kasvaville lapsille terveelliset tilat.

Sivistystoimi on järjestänyt monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa eri kohde- ja ikäryhmille mm. kirjastolla. Nuorten tavoittamiseksi yksilötasolla on järjestetty tapahtumia, mikä on erityisen tärkeää syrjäytymisen ehkäisyssä.

Sivistystoimen moninaiset tapahtumat sekä harrastus- ja kulttuuritarjonta ovat tukemassa kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia. Vaikka näiden toimien vaikuttavuutta ei pystykään mittaamaan määrällisillä tai laadullisilla mittareilla, sivistystoimen toiminta on tärkeä osa kuntalaisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Peruskoulun ja lukion toiminnassa on keskitytty kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittämiseen esimerkiksi lisäämällä yhteisiä tapahtumia, tilaisuuksia ja retkiä.

Tarkastuslautakunta arvioi yhteisen toiminnan olevan tärkeää lasten ja nuorten sosiaalisen kehityksen kannalta. Tarkastuslautakunta arvioi lisäksi, että aktiivisuus erilaisiin hankkeisiin osallistumisessa on erinomaista toimintaa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen menot ja tulot ovat ylittyneet arvioidusta. Tuottojen ylitys johtuu kasvaneista maksutuloista ja menojen kasvu henkilöstömenojen kasvusta. Henkilöstömenojen kasvun keskeinen selittäjä on palkkatason nousu sopimuskorotusten perusteella.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Varhaiskasvatus, toiminnalliset tavoitteet ja toteuma vuodelle 2024	
Joroisten varhaiskasvatuksessa suoritetaan Valssin avulla kaksi ydinprosessin arviointikokonaisuutta vuoden 2024 aikana toinen keväällä ja toinen syksyllä. Arvioitavat teemat valitaan yhdessä henkilöstön kanssa.	Kaksi ydinprosessin arviointikokonaisuutta on suoritettu vuoden 2024 aikana. Henkilötietojen Populuksesta Vardaan siirtyvät ongelmat saatiin ratkaistua ja ensimmäinen kysely oli henkilöstön vastattavana loka-marraskuussa. Valssin arviointiprosessi jatkuu tammikuussa 2025. Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoitteet on osittain saavutettu.
Varhaiskasvatuksessa lähihoitajilla on lääkehoitokoulutus, joka on päivitettävä 3–5-vuoden välein (yhteinen linjaus pshva) Joroisten varhaiskasvatuksessa lääkehoitoluvat ja lääkehoitosuunnitelma päivitetään pshvan linjauksen mukaisesti.	Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on saavutettu.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden toteutumiselle ovat henkilöstön vaihtuvuus, lasten ja perheiden lisääntynyt tuen tarve ja sijaisten heikko saatavuus. Lisäksi varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten määrä voi vaihdella valitsevan maailmantilanteen ja työperäisen maahanmuuton vuoksi. On myös pulaa turvallisista ja terveellisistä varhaiskasvatustiloista. Perheiden kulttuurin ja työelämän muutosten takia kesäaikaan on aiempaa enemmän lapsia varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksessa ongelmat on saatu ratkaistua ja henkilöstölle on pystytty antamaan 4 viikon yhtenäinen kesäloma, mikä on tärkeää työstä palautumisessa.

Perusopetus

Perusopetuksen toiminta on ollut kokonaisuutena tarkastellen talousarvion mukaista.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Perusopetus, toiminnalliset tavoitteet ja toteuma vuodelle 2024	
Lukemisen ja lukukulttuurin arviointi ja kehittäminen	Tarkastuslautakunta arvioi, että lukukulttuurin arviointi ja kehittäminen ovat osittain toteutuneet.
Koulupolon nivelvaiheiden arviointi ja kehittäminen	Tarkastuslautakunta arvioi, että toteuma ”Opetussuunnitelmaan kirjatut uudet toimintatavat” on osittain toteutunut. Sen sijaan toteuman ”Tiedonvaihtoa toteutettu”-kohdalla arviota ei voida tehdä.
Kouluyhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen.	Tarkastuslautakunta arvioi, että hyvinvoinnin edistäminen on osittain toteutunut.

Perusopetuksen projektit: Joroinen on saanut valtion erityisavustusta seuraaviin hankkeisiin; Kerhotoiminnan kehittämiseen, lukutaidon- ja lukemisen kulttuurin edistämiseen yläkoululla, sekä koronan vaikutusten tasoittamiseen. Perusopetuksen hankkeena aloittaa syksyllä uusi kestävän kehityksen hanke ”Ympäristöagentit 2030”.

Lukio

Lukioon on tullut 36 uutta opiskelijaa, kun toiminta on laajentunut kansainväliseen FF-toimintaan. Opiskelijamäärä on nyt 94.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Lukio, toiminnalliset tavoitteet ja toteuma vuodelle 2024	
Lukion näkyvyyden kasvattaminen.	Lukio sai näkyvyyttä sekä somessa että paikallisessa lehdessä. Ensisijaisia hakijoita oli runsaasti, joka näkyi myös positiivisesti ulospäin. Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on osittain saavutettu, vaikkakin vaikeasti mitattavissa.
Yhteisöllisyyden lisääminen.	Tarkastuslautakunta arvioi, että yhteisöllisyyden lisäämistä on vaikea mitata. Tavoite on osittain saavutettu.
Henkilöstön jaksamisen kehittäminen.	Tarkastuslautakunta arvioi, että henkilöstön jaksamisen kehittäminen on osittain toteutunut, vaikkakin vaikeasti mitattavissa.

Hyvinvointi

Joroisten kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestämään asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajan palveluja.

Joroisten hyvinvointikertomus ja –suunnitelma vuosille 2021–2025 linjaavat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisestä kokoamalla yhteen kunnan terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät tiedot, vertaamalla niitä verrokkikuntiin ja linjaamalla hyvinvointivajeista HYTE-työn tärkeimmät painopisteet vuosille 2021–2025:

- Päihteiden käytön ehkäisy
- Turvallisuuden vahvistaminen
- Terveellisten elämäntapojen edistäminen
- Osallisuuden vahvistaminen

Toiminnan tavoite	Toteuma
Hyvinvointi, toiminnalliset tavoitteet ja toteuma vuodelle 2024	
Liikuntapalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja toimintakykyä.	On järjestetty monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohde- ja ikäryhmät huomioon ottaen. Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on saavutettu tarjonnassa.
Nuorisopalvelut tukevat ja lisäävät nuorten hyvinvointia ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Nuorten tavoittamiseksi yksilötasolla ja ryhminä on järjestetty kosolti tapahtumia. Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on pääosin saavutettu tarjonnassa.
Kulttuuripalvelut tukevat ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Kulttuuritapahtumia on järjestetty runsaasti ja eri ikäryhmille suunnattuina. Tarkastuslautakunta arvioi, että kulttuuritarjonnan vaaliminen sinällään monimuotoisesti on yhteisölle arvokasta henkistä pääomaa ja tarjonnan osalta tavoite on saavutettu.

Tarkastuslautakunta kehottaa muuttamaan toimintatapaa, jossa käytetään sairauspoissaolojen lukumäärää työhyvinvoinnin arvioinnissa.

Sairauspoissaolojen määrä on melko epäkelpo mittari mittaamaan työhyvinvointia. Se on korkeintaan epäsuora mittari, joka voi antaa viitteitä työhyvinvoinnista – tai olla antamatta. Jalan tai käden katkeaminen, vatsatauti tai nuhakuume eivät ole seurausta työilmapiiiristä. Sen sijaan työhyvinvointia voidaan mitata erilaisilla kyselyillä sekä suoraan kysymällä työntekijöiltä työhyvinvoinnista, kannustamalla työntekijöitä antamaan itse ehdotuksia työhyvinvoinnin parantamiseksi ja rohkaisemalla toimivaan vuorovaikutukseen. Lisäksi voidaan käyttää työterveyshuollon palveluita (psykologia) tai ulkopuolista konsulttia työhyvinvoinnin kartoittamiseen ja vaikeimpien tilanteiden ratkaisemiseen.

Kirjasto

Kirjasto on ylittänyt talousarviotaan noin viidellä prosentilla. Ylitys johtuu ensisijaisesti kirjaston johtamisen hankkimisesta ostopalveluna Rantasalmen kunnalta, mistä ei ollut vielä varmuutta talousarviota valmisteltaessa.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Kirjasto, toiminnalliset tavoitteet ja toteuma vuodelle 2024	
Kulttuuritapahtumat ja muut tapahtumat lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.	Kulttuuritapahtumia on järjestetty runsaasti ja eri ikäryhmille suunnattuina. Tarkastuslautakunta painottaa, että kulttuurin vaaliminen monimuotoisesti on sinällään yhteisölle arvokasta henkistä pääomaa, vaikkei sen vaikutuksia pystytäkään mittaamaan.
Asukkaiden monipuolisen lukutaidon tukeminen. Monipuolinen lukutaito on keskeinen edellytys aktiivisen kansalaisuuden toteutumiselle	Digituen asiakaskäyntien määrä 59 ja kirjaston käyttäjäkoulutuksien määrä oli yhteensä 24. Tarkastuslautakunta arvioi, että lukutaidon tukemisen toteumaa on vaikea arvioida.

Vapaa sivistystyö

Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja näin voi edistää kuntalaisten hyvinvointia. Soisalo-opistolla on pyrkimys kohdentaa kyselyitä asiakkailleen nykyistä paremmin, analysoida tulokset ja valita kehittämiskohteet, tehdä kohteille toteuttamissuunnitelma ja seurata niiden vaikutuksia. Tuloksista ja kehittämiskohteista kerrotaan myös asiakkaille, jolloin he kokevat, että kyselyyn vastaamisella on merkitystä. Tämä lisää heidän osallisuuden kokemustaan.

Toiminnan tavoite	Toteuma
Vapaa sivistystyö, toiminnalliset tavoitteet ja toteuma vuodelle 2024	
Asiakastytyväisyys säilyy edellisen vuoden tasolla.	On järjestetty monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohde- ja ikäryhmät huomioon ottaen. Toteuma perustuu asiakastytyväisyyskyselyihin. Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on saavutettu tarjonnan osalta. Harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen on yhteisölle arvokasta, vaikka suorien vaikutusten arviointi hankalaa.
Osallistujien määrä nousee 5 %.	Osallistujien määrä on noussut 6 %. Tarkastuslautakunta arvioi, että tavoite on saavutettu.

Kunnan talous

Joroisten kunnan ja vesihuoltolaitoksen tuloslaskelman keskeiset luvut on esitetty alla olevassa taulukossa.

Ulk+sis. tuloslaskelma, t€	TP 2024	TA 2024	TP 2023	Poikkeama TA
Toimintatuotot	7.907	6.951	7.223	955
Toimintakulut	-18.478	17.950	-18.235	-528
Toimintakate	-10.569	-10.999	-11.002	429
Verotulot	10.596	10.269	10.616	327
Valtionosuudet	2.682	2.477	2.635	205
Rahoitustuotot ja -kulut	28	-193	-16	221
Vuosikate	2.737	1.554	2.233	1.184
Poistot ja arvonalentumiset	-1.498	-1.148	-1.928	-351
Varausten ja rahastojen muutokset	-969	0	40	-969
Tilikauden yli-/alijäämä	270	406	345	-136

Talous on v. 2024 pysynyt Joroisissa vakaana, vaikka talous yleisesti on ollut epävakaata. Verotulot kasvoivat ennakoitua paremmin. Sijoitusvarallisuus kasvoi maltillisesti ja loi kunnan talouteen entistä vahvempaa puskuria. Kunnan talouden osoittaa olevan vakaalla pohjalla myös kunnan vuosikate, mikä kattoi poistot. Investointitaso on pidetty maltillisena.

Kunnan talous pysyi tasapainoisena ja kunnan velkaantuminen on jatkanut laskuaan. Vuoden 2024 tilinpäätöksen perusteella voidaan katsoa, että Joroisten kunnan talous on hallinnassa ja tuleviin haasteisiin kyetään valmistautumaan.

Nyt työnsä aloittavan valtuuston on kuitenkin hyvä muistaa ympäristön poliittisen tilanteen ja talouden epävakaus. Tämän hetken hyvä tilanne ei ole takuu huomista. Tulevaisuudessa myös hyvinvointialueen päätökset ja kunnan omat päätökset investointien osalta vaikuttavat kunnan taloudelliseen tulevaisuuteen.

Koulujen terveys ja uuden urheilutalon rakentaminen ovat tulevaisuudessa tärkeitä ja kuntalaisia kiinnostavia asioita, joihin uuden valtuuston tarkastuslautakunnan mielestä on syytä kiinnittää erityistä huomiota.

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Kevät on jälleen siinä kohdassa kun saan katsoa Joroisten kunnan toiminnan edellistä vuotta tarkastuslautakunnan puheenjohtajan roolissa. Joroinen on selvinnyt taloudellisesti hyvin ja myötätuulta on riittänyt. Verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ylittivät talousarvion ja tilikausi oli ylijäämäinen, mikä on hyvä tulos verrattuna keskimäärin samankokoisiin itäisiin kuntiin. Asukasmäärä laskee edelleen, ja viimeisen 11 vuoden aikana asukasluku on laskenut 757 henkilöllä. Jos tahti jatkuu samanlaisena, joroislaisia on 66 vuoden päästä 11 asukasta. Suuntahan voi toki muuttuakin – kaikkea hyvää kun ei pysty ennustamaan. Eikä varsinkaan murehtimaan.

Tällä hetkellä ja vuosiksi eteenpäin kunta pystyy vastaamaan asettamiinsa tavoitteisiin – tarjoamaan laadukasta palvelua kuntalaisille. Tulevaisuudessa on paljon mahdollisuuksia, eikä ole epäselvää, osataanko tässä kunnassa niihin tarttua. Olemme osa itäistä Suomea ja paljon tulee toki vaikuttamaan sekin, miten tätä aluetta kokonaisuudessaan kehitetään.

Valtakunnan ja maailman tasolla eletään vähintäänkin jännittäviä aikoja. Osakeralli on välistä massiivista, nähdään pohjia ja huippuja, joita kukaan ei osannut ennustaa (paitsi viisaimmat). Loppujen lopuksi tämä heilunta heijastuu vähintään epävarmuutena myös Suomen talouteen, joka on edelleen vientivetoinen. Joroista koskevat samat ilmiöt kuin koko Suomea. Koko maailmantalous on oudossa liikkeessä ja se saattaa aiheuttaa ennennäkemättömiä vaikeuksia talouden moottoreille, ellei mm. erään valtionpäämiehen tahtia saada hillittyä. Tähän kohtaan käynee sananlasku ” Hullu ku saap pilli, nii se puhhuu halk. (Uusikirkko)

Kunnan edistykselliset uusiutuvan energian hankkeet ovat edenneet ja ensimmäistä aurinkovoimalaa rakennetaan paraikaa. Aurinkovoimalainvestoinnit mahdollistavat tulonlisäyksen kiinteistövero- ja mahdollisesti myös maanvuokratuottoina vuodesta 2027 alkaen. Aurinkovoiman saatavuus on vasta päänavaus monille mahdollisuuksille, joita se voi tuoda, kuten uusiutuvan energian jalostaminen. Asia on siis erittäin merkityksellinen ja saamme olla ylpeitä joroislaisina, että olemme edelläkävijöiden joukossa. Huutokoskelle suunnitelmassa oleva datakeskus voi sekin tuoda kunnalle työpaikkoja ja uusia toimintamahdollisuuksia, jos hanke etenee. Kaikki nämä hankkeet yhdessä ovat toteutuessaan turvaamassa kunnan taloutta tulevaisuudessakin.

Terveyspalvelut sen sijaan näyttävät kunnan ulottuvilta karkaavan Kuopion suuntaan kuin pilvet Somerjoen laulussa konsanaan. Pshva uusii vuokrasopimukset vain vuodeksi kerrallaan 2026 alusta, eikä enää vuokraa kaikkia tiloja lainkaan. Vuokraako velkainen pshva tiloja enää ollenkaan jokusen vuoden kuluttua, jää nähtäväksi. Velkamäärä on niin suuri, että tilavuokra saattaa olla järkevin kohta säästää. Tervetulleita ovat nyt uudet ideat tilojen käytöstä.

Tämänvuotisen tarkastelun kohteena ovat olleet kunnanhallitus, tekninen toimi, koko kunta ja konserni. Lisäksi lautakunta on perehtynyt kunnan ja kuntakonsernin toiminnan arviointiin. Voidaan katsoa, että nämä toimielimet ovat hoitaneet osansa strategian mukaisesti ja talousarvion ylityksille (tekninen toimi) on löydettävissä selkeät perusteet. Urheilutalon rakentamisen investointivaraus on paikallaan, samoin poistot, kuten vanha virastotalo.

Toiminta on kunnan kaikissa toimielimissä tarkoituksenmukaista ja näen erityisen hienona sen, että pysytään hyvin ajan hermolla. Kiitos virkahenkilöille vastauksista kysymyksiin ja kiitos tarkastuslautakunnan jäsenille tästä neljän vuoden taipaleesta. Riemukasta kesää kaikille!

Joroisissa 27.05.2025

Marja Huupponen, pj

Hilkka Hytönen, vpj

Keijo Korelin

Heidi Aholainen

Kari Otranen